

Accountor Fredrikstad AS
styret
Dikeveien 50
1661 ROLVSØY

VÅR REFERANSE
17/5665

DERES REFERANSE

DATO
13.10.2017

Finanstilsynets merknader etter stedlig regnskapsførertilsyn

1. Bakgrunnen for tilsynet

Finanstilsynet viser til stedlig regnskapsførertilsyn avholdt med Accountor Fredrikstad AS den 22. juni 2017. Finanstilsynets foreløpige merknader ble oversendt til regnskapsførerselskapet den 16. august 2017, hvor tilsynsrapporten fulgte vedlagt. Regnskapsførerselskapets tilsvarende ble mottatt den 15. september 2017.

Bakgrunnen for tilsynet er Finanstilsynets prioritering av tilsyn med de største regnskapsførerselskapene/grupperingene. Det er av betydning for kvaliteten i samtlige regnskapsføreroppdrag at det foreligger forsvarlige retningslinjer og rutiner for virksomheten.

Det stedlige tilsynet omfattet kontroll av om regnskapsførervirksomheten drives i samsvar med gjeldende krav, herunder om oppdragene utføres innenfor god regnskapsføringsskikk. De utvalgte enkeltoppdragene er også kontrollert for etterlevelse av regnskapsloven, bokføringsloven og annen relevant lovgivning. Regnskapsførere har en viktig oppgave knyttet til å hindre eller avdekke økonomisk kriminalitet. Tilsynet dekket derfor også regnskapsførers oppfyllelse av pliktene etter hvitvaskingslovgivningen.

Alle regnskapsførerselskap er underlagt risikostyringsforskriften. Finanstilsynets tilsyn dekker derfor en vurdering av om det er gjort en risikovurdering som er tilpasset den konkrete virksomheten, at risikoene er håndtert på en forsvarlig måte og at rapportering har skjedd, jf. forskrift om risikostyring og internkontroll

2. Oppdragsutførelsen

At regnskapsføringen skjer i samsvar med de krav som gjelder i lovgivningen, er en sentral risiko. Gode retningslinjer og rutiner med kontroll av at de etterleves, er et nødvendig risikoreduserende tiltak. Finanstilsynet fremhever at det enkelte regnskapsførerselskap selv er ansvarlig for at retningslinjer og rutiner som benyttes i virksomheten oppfyller kravene i regnskapsførerlovgivningen, også om de er utarbeidet av andre.

Finanstilsynet valgte ut fem oppdrag for kontroll. I tillegg ble det valgt ut fire oppdrag for kontroll av oppdragsavtaler, fullmaktsforhold og identitetskontroll. Det vises til tilsynsrapporten som beskriver nærmere hva Finanstilsynet kontrollerte og vurderte under tilsynet.

Resultatet av kontrollen og selskapets tilsvaer fremgaa av punktene 2.1 til 2.5 og punkt 3 under:

2.1 Oppdragsavtaler og fullmakter (*tilsynsrapporten pkt. 3.1.2 og 3.2*)

Det følger av regnskapsførerloven § 3 at det skal opprettes skriftlig oppdragsavtale med alle oppdragsgivere, jf. GRFS pkt. 3.1. Oppdragsavtalen skal angi hvilke regnskapsfunksjoner regnskapsførerselskapet skal utføre for oppdragsgiver og regnskapsførerselskapet skal løpende påse at avtalen er dekkende. Dette er viktig for å sikre klarhet i hvem som har ansvaret for de ulike arbeidsoppgavene.

Det følger av regnskapsførerloven § 2 annet ledd, jf. GRFS punkt 3.6 "Fullmakter" at når regnskapsførervirksomheten skal opptre overfor tredjemann på oppdragsgivers vegne, skal det foreligge skriftlig fullmakt fra oppdragsgiver. For hvert oppdrag skal det foreligge en oversikt over hvilke fullmakter regnskapsførervirksomheten innehar og hvilke fysiske personer fullmaktene omfatter. Regnskapsførervirksomheten skal påse at fullmakter tilbakekalles ved opphør av oppdrag eller arbeidsforhold eller når fullmakten overføres til andre i regnskapsførervirksomheten. De rutineene som er fastsatt av Accountor AS er ment å ivareta disse pliktene.

Daglig leder opplyste om at det på tilsynstidspunktet var utarbeidet og mottatt underskrevne oppdragsavtaler for samtlige oppdragsgivere med unntak av 15 mindre kunder der oppdraget var begrenset til årsoppgjør. Det ble opplyst av det sommeren/høsten 2017 vil bli inngått oppdragsavtaler med de oppdragsgivere hvor oppdragsavtale mangler.

Stikkprøvekontroll viste flere av avtalene ikke oppdatert med ny oppdragsansvarlig regnskapsfører. I tilsvaret anfører regnskapsførerselskapet at kunden er gjort kjent med hvem som er oppdragsansvarlig, men at dette ikke foreligger dokumentasjon for dette. Finanstilsynet tar til etterretning at regnskapsførerselskapet vil påse at denne informasjonen dokumenteres.

Under kontrollen av enkeltoppdrag viste det seg også at perioderapportering ikke fant sted i samsvar med det som følger av oppdragsavtalen.

I ett av oppdragene som inkluderte betaling på vegne av oppdragsgiver, forelå det ikke fullmakt. For et annet oppdrag er det en tidligere oppdragsansvarlig som har betalingsfullmakten. Dersom vedkommende ikke skal ha slik fullmakt må denne kalles tilbake og det må innhentes en ny betalingsfullmakt som angir hvem i regnskapsførerselskapet fullmaktene omfatter. For å unngå at regnskapsførerselskapet handler utenfor fullmakten, er det viktig at den skriftlige fullmakten er klar og at oppdragsgiver er innforstått med hvem i selskapet som kan benytte fullmakten, og hvilke rutiner som gjelder for å sikre uberettiget bruk. Dette gjelder selv om fullmakten ikke er tatt i bruk, som selskapet har angitt som begrunnelse for at fullmakt ikke foreslå.

Manglene knyttet til oppdragsavtalene er et brudd på regnskapsførerselskapets plikter. Finanstilsynet har bedt opplyst om hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å sikre at kravene til oppdragsavtale og fullmakter i regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk, blir oppfylt.

Regnskapsførerselskapet har opplyst i tilsvaret at i september er utarbeidet en komplett oversikt over status på alle oppdragsavtaler og betalingsfullmakter for alle våre kunder og at alle oppdragsavtaler og betalingsfullmakter høsten 2017 vil bli gjennomgått på ny og ajourført. Dette innebærer at foretakets nåværende firma "Accountor Fredrikstad AS", oppdragsansvarlig regnskapsfører vil fremkomme av oppdragsavtalene og at det er samsvar mellom faktisk og avtalt frekvens på perioderapporteringen.

2.2 E-post signatur som benyttes av selskapet (tilsynsrapporten pkt. 2.8)

Det fremgår av regnskapsførerloven § 1 tredje ledd at selskap som nevnt i § 6 skal bruke betegnelsen "autorisert regnskapsfører" i tilknytning til navnet.

Etter Finanstilsynets syn innebærer dette kravet at det også av e-postsignaturen skal fremkomme at e-posten er sendt av et autorisert regnskapsførerselskap. Dette gjelder i hvert fall i de tilfeller der det ikke sendes et vedlegg der dette fremkommer.

Etter Finanstilsynets syn skal det også fremkomme av e-postsignaturen hvilken juridisk enhet posten er sendt på vegne av. Når det bare er "angitt" Accountor er ikke dette klart.

Fordi situasjonen er den samme i de to andre heleide datterselskapene som Finanstilsynet har gjennomført tilsyn med, antar Finanstilsynet at e-postsignaturen er bestemt av Accountor AS. Finanstilsynet har tatt opp dette i brev til Accountor AS. Det er imidlertid det enkelte selskaps ansvar å bringe forholdet i orden.

I tilsvaret fremgår det at denne endret slik at det er tatt i bruk en oppdatert signatur for alle ansatte som inneholder riktig selskapsnavn "Accountor Fredrikstad AS", samt informasjon om at selskapet er et Autorisert regnskapsførerselskap.

2.3 Arbeidsdeling ved betalingsoppdrag (tilsynsrapporten pkt. 2.9)

Regnskapsførerselskapet utfører betalinger på vegne av mange oppdragsgiverne. I de fleste tilfellene er det samme person som gjennomfører hele betalingsprosessen. Dette innebærer en økt risiko for misligheter. Det vises til GRFS pkt. 5.7.1 hvor det legges opp til at regnskapsførervirksomheten innfører rutiner for arbeidsdeling, slik at ikke samme person både kan registrere betaling, godkjenne denne og foreta selve utbetalingen. Arbeidsdelingen kan skje internt i regnskapsførervirksomheten eller mellom regnskapsførervirksomheten og oppdragsgiver. Finanstilsynet har merket seg at arbeidsdeling er et krav i retningslinjene fastsatt av Accountor AS.

Finanstilsynet har bedt om selskapets vurdering av risikoen knyttet til manglende arbeidsdeling.

I tilsvaret fremgår følgende: *"Vi deler Finanstilsynets vurdering av risikoen knyttet til manglende arbeidsdeling ved betalingsoppdrag. For en del betalingsoppdrag har vi arbeidsdeling ved at betalingsoppdragene skal være godkjent av oppdragsgiver før betaling foretas. Men for flere betalingsoppdrag har vi ikke ingen arbeidsdeling.*

Tiltak:

For alle betalingsoppdrag hvor det pr. i dag ikke er arbeidsdeling med oppdragsgiver, vil rutinen endres slik at det må være 2 personer internt hos oss som foretar utbetaling på vegne av oppdragsgiver ved at en person registrerer utbetalingen og en annen person godkjenner betalingen."

2.4 Kontroll av kontantomsetning (tilsynsrapporten pkt. 3.1.6 og 3.2)

Det følger av bokføringsforskriften § 5-3-3 annet ledd at bokføringspliktige med kontantsalg skal telle kassebeholdningen daglig og sammenholde denne med kontantsalget. Det fremgår også av GRFS pkt. 5.7.3.2 at det skal foretas avstemming av kontantbeholdninger for å sikre en korrekt pliktig regnskapsrapportering. Regnskapsfører skal avstemme konto for kasse mot lovbestemt dokumentasjon av kontantomsetning (dagsoppgjør), jf. også kravet til rutiner på dette området fra Accountor AS.

For ett av oppdragene forelå det ikke tilfredsstillende dokumentasjon på opptalt kassebeholdning per 31.12.2016. Konto for kasse i regnskapet skal avstemmes mot lovbestemt dokumentasjon av kontantomsetning (dagsoppgjør). Det ble også fremvist eksempler på kontroll av dagsoppgjør gjennom året. Denne dokumentasjonen er ikke i henhold til kravene i bokføringslovgivningen. Det var blant annet ikke signert for opptelling av kassebeholdning på dagsoppgjørsskjemaet.

Finanstilsynet har bedt opplyst om hvilke tiltak som vil bli iverksatt for å sikre at håndteringen av kontantomsetningen er i tråd med kravene i bokføringslovgivningen.

I tilsvaret fremgår følgende: " Vi registrerer de kommentarer som Finanstilsynet har til rutiner og dokumentasjon av kontantomsetning gjennom året og pr. 31.12 ikke er i henhold til kravene i bokføringsloven mht. det konkrete kontrollerte oppdraget.

Tiltak:

Vi vil overfor de av våre kunder som har kontantomsetning gjennomgå rutiner sammen med kunden slik at vi sikrer at dagsoppgjør og kassebeholdning gjennom året og ved periodeslutt er i samsvar med kravene i bokføringsloven. Konkret har vi nå overfor kunden tatt opp dette skriftlig i mail av 22. 06.2017. "

2.5 Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå (tilsynsrapporten pkt. 3.1.1 og 3.2)

Det følger av GRFS punkt 7.1 «Overordnet intern kontroll på oppdragsnivå» at oppdragsansvarlig eller annen autorisert regnskapsfører minst en gang årlig minst skal kontrollere følgende for hver oppdragsgiver:

- a) At oppdragsavtale er à jour.
- b) At fullmakter er skriftlig dokumentert og à jour.
- c) At oversikt over mottak og utlevering av oppdragsgivers regnskapsmateriale er jour.
- d) At vurdering av oppdragsgivers interne rutiner er gjennomført og dokumentert.
- e) At avstemminger utføres og dokumenteres tilfredsstillende.
- f) At handlinger i forbindelse med årsoppgjør er gjennomført.
- g) At rapportering gjennomføres i henhold til oppdragsavtalen og krav gitt i eller i medhold av lov.
- h) At fremdriftsoversikt er à jour.
- i) At oppdragsdokumentasjon er à jour.

Kravet om å foreta en overordnet og dokumentert intern kontroll på oppdragsnivå gjelder uavhengig av om det benyttes medarbeidere på oppdraget eller ikke. Det er den oppdragsansvarlige sitt ansvar

å påse at dette faktisk blir gjort. Også Accountor AS' krav om rutiner inkluderer forsvarlig overordnet intern kontroll på oppdragsnivå.

Selskapet skal benytte Accountor gruppens rutiner for å dokumentere at overordnet kontroll på oppdragsnivå er utført. For av tre av de fem kontrollerte oppdragene var det ikke gjennomført slik kontroll. Dersom det hadde vært gjort kunne de feil og mangler Finanstilsynet avdekket i avtalen og oppdragsutførelsen vært avdekket og rettet.

Finanstilsynet har bedt om å få opplyst om hvilke tiltak regnskapsførerselskapet vil iverksette for å sikre at det blir utført kontroll av alle regnskapsføreroppdragene slik at kravene i GRFS punkt 7.1 blir oppfylt.

I tilsvaret fremgår følgende: *"Vi registrerer de kommentarer som Finanstilsynet påpeker til overordnet kvalitetskontroll av oppdrag uavhengig om det benyttes medarbeider på oppdraget eller ikke, og har ingen innsigelser eller kommentarer til dette utover tiltak som vil iverksettes jfr. Under.*

Tiltak:

Vi vil påse at overordnet oppdragskontroll blir utført på alle oppdrag hvert år innen 30.11, og benytte Accountor sine fastsatte rutiner og skjema for dokumentasjon av utført årlig kontroll av alle oppdrag. Faglig leder og daglig leder vil følge opp, via Power Office, at slik kontroll faktisk er utført for alle oppdrag. "

3. Hvitvaskingsregelverket (tilsynsrapporten pkt. 2.13, 3.1.2 og 3.2)

Det følger av hvitvaskingsloven § 4 andre ledd nr. 2 at hvitvaskingsregelverket gjelder for autoriserte regnskapsførere. Det vises også til Finanstilsynets rundskriv 4/2017, hvor regnskapsførers plikter blir gjennomgått. Rundskrivet erstatter det tidligere rundskrivet 8/2009.

I henhold til hvitvaskingsregelverket skal det foreligge rutiner som viser hvordan de ulike pliktene skal ivaretas (§ 23), herunder kundekontroll (§§ 5-16), løpende oppfølging (§ 14) og undersøkelse og rapportering av mistenkelige transaksjoner (§§ 17-21).

På tilsynstidspunktet var det ikke gjennomført en risikobasert kundekontroll av alle oppdragsgiverne, jf. hvitvaskingsloven § 5. I de tilfeller hvor det er foretatt risikobasert kundekontroll er det i liten grad begrunnet hvorfor den fastsatte risikokategori er valgt.

Regnskapsførerselskapet har ikke utarbeidet noe opplæringsprogram vedrørende hvitvasking inklusive eksempler på hvilke transaksjoner det skal reageres på.

Det ble opplyst om at det for flere av oppdragsgiverne ikke er foretatt identifikasjonskontroll. Dette ble bekreftet ved gjennomgang av enkeltoppdrag og ved kontroll av fire andre oppdrag.

Regnskapsførere har en viktig rolle når det gjelder å avdekke eventuelle forsøk på hvitvasking. Det er derfor avgjørende at autoriserte regnskapsførere er bevisste sine plikter etter hvitvaskingsloven og etterlever disse. Finanstilsynet mener at regnskapsførerselskapet ikke fullt ut etterlever kravene i hvitvaskingsregelverket. Selskapets praksis er heller ikke i samsvar med de kravene som er stillet fra Accountor AS.

Finanstilsynet har bedt om å få opplyst om hvilke tiltak regnskapsførerselskapet vil iverksette for å sikre at hvitvaskingslovens krav oppfylles fullt ut.

I tilsvaret fremgår følgende: *"Som en del av oppdragskontrollen på alle oppdrag høsten 2017, så vil vi utføre risikobasert kundekontroll på de oppdrag hvor dette ikke tidligere er dokumentert utført. Samt i større grad begrunne hvorfor fastsatt risikokategori er valgt.*

For de kunder hvor ID-kontroll ikke er foretatt så vil dette bli gjennomført høsten 2017 på kunder hvor vi mangler utført ID kontroll. Vi konstaterer at vi langt på vei har dette på mange kunder, men at disse for flere oppdragsgivere er arkivert i gamle Windows mapper, og i noen tilfeller på papir i kundemapper, og ikke i Power Office hvor disse skal fremgå og være arkivert. Vi vil høsten 2017 kontrollere å gjennomgå alle oppdrag slik at ID- kontroll blir dokumentert og arkivert i Power Office, og innhentet der det mangler.

Som regnskapsførerselskap tar vi til etterretning Finanstilsynets sine bemerkninger om at vi ikke har utarbeidet noe opplæringsprogram vedrørende hvitvasking for våre ansatte. Hvitvaskingsansvarlig [...] vil i løpet av høsten 2017 utarbeide et slikt opplæringsprogram basert på Økokrim sin liste over indikatorer, som vil bli gjennomgått med alle ansatte innen 31.12.2017.

Vi vil jo bemerke at alle ansatte er kjent med hvitvaskingsreglene. Dette ble senest gjennomgått på kontormøte her hos oss den 08.06.2017, men et opplæringsprogram har vi ikke utarbeidet."

4. IKT-risikoen

IKT-risikoen er en sentral risiko i regnskapsførervirksomhet. En nærmere omtale av IKT-risikoen i regnskapsførerselskaper fremkommer i Finanstilsynets fellesrapport etter tematilsyn om IKT-risikoen i regnskapsførerselskaper i 2015, datert 15. april 2016.

I likhet med de andre regnskapsførerselskapene i Accountor-gruppen har Accountor Fredrikstad AS utkontraktert sin IKT-virksomhet til Accountor AS. Dette innebærer at regnskapsførerselskapene benytter de IKT-løsningene som velges av Accountor AS. Accountor AS benytter Accountor Solutions AS til oppfølging av IKT-virksomheten. Accountor Solutions AS benytter [...] som en sentral leverandør av IKT-tjenester til Accountor-gruppens regnskapsføringsvirksomhet. Finanstilsynet bemerker at Accountor Fredrikstad AS uansett fullt ut har ansvar også for denne delen av virksomheten. Dette ansvaret må ivaretas i samsvar med risikostyringsforskriften, og regnskapsførerselskapet må påse at avtalene oppfyller forskriften § 5.

Finanstilsynet har bedt om regnskapsførerselskapets vurdering av om bestemmelsen er oppfylt. Det opplyses om at Accountor AS og Accountor Solutions AS er orientert om at Finanstilsynet har bedt om denne vurderingen.

Selv om det er forsvarlig å utkontraktere håndteringen av IKT-risikoen til Accountor AS, må Accountor Fredrikstad AS ha en beredskapsplan for hvordan en svikt i IKT-leveransene skal håndteres i egen virksomhet. Accountor Solutions AS har opplyst at det foreligger en slik beredskapsplan i det enkelte regnskapsførerselskap som blant annet inneholder omtale av hvordan forholdet til selskapets oppdragsgivere skal håndteres, herunder varsling, hvem som skal varsle og når slik varsling skal skje. Finanstilsynet har fått tilsendt den planen som er utarbeidet.

Det fremkommer av selskapets tilsvaret at det er gjort en vurdering av forholdet til risikostyringsforskriften og at selskapet mener at § 5 er oppfylt. Det vises blant annet til at det

foretas det en årlig risikoanalyse av den felles IKT plattformen, at avtalene gir tilstrekkelig innsyn og kontroll og at det er tilstrekkelig kompetanse i regnskapsførerselskapet til å følge opp at også den utkontrakterte virksomheten drives forsvarlig.

Finanstilsynet har merket seg at Accountor Fredrikstad AS' svar er det samme som fra de øvrige regnskapsførerselskapene, og at det derfor kan reises spørsmål ved om selskapet har gjort en selvstendig vurdering. Finanstilsynet tar likevel selskapets tilsvaret til etterretning.

Når det gjelder selskapets beredskapsplan må denne tilpasses det enkelte selskapets virksomhet. Finanstilsynet fant at beredskapsplanene i de kontrollerte regnskapsførerselskapene var tilnærmet identiske og at flere av de tiltakene som skal iverksettes når hendelsen inntreffer ikke var tilstrekkelig beskrevet. Dette innebærer at alle regnskapsførerselskapene må angi hvilke konkrete handlinger som skal utføres når det er behov for å løse en tidskritisk situasjon for selskapet for at beredskapsplanen skal være til hjelp.

Finanstilsynet forutsetter at selskapet utfyller beredskapsplanen og sikrer at denne er tilpasset virksomheten i Accountor Fredrikstad AS.

5. Finanstilsynets konklusjon

Det stedlige tilsynet viste at regnskapsførerselskapet hadde iverksatt rutiner på de fleste områder i samsvar med de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk. På enkelte sentrale områder ble det avdekket mangler som innebærer at regnskapsførerselskapet må iverksette tiltak for å bringe virksomheten i samsvar med kravene i lovgivningen.

Det vises også til tidligere tilsendt tilsynsrapport hvor det er tatt opp enkelte forhold av mindre vesentlig karakter. Det legges til grunn at også disse forholdene blir rettet opp i.

Finanstilsynet tar selskapets tilsvaret til etterretning og forutsetter at selskapet fremover fullt ut vil oppfylle de krav som stilles etter regnskapsførerloven, herunder god regnskapsføringsskikk.

For Finanstilsynet

Kjersti Elvestad
seksjonssjef

Steinar Hopland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.